

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

<p>Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai helyes kapják.</p> <p>Hem tagoknak előfizetési díj:</p> <p>Kétes évre 30 korona, félévre 18 korona, negyedévre 8 korona.</p>	<p>Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.</p> <p>Az egyesületi tanács felügyelete alatt:</p> <p>Főszerkesztő és kiadó: Károlyi Miklós; Szerkesztő: Gábor az OMGE. Igazgató: Fehér Ferenc; Helyettes Igazgató: Károlyi Miklós az OMGE. Szerkesztő-egyesület: Tóth István; Budapesti Hírlap az OMGE. Kiadó: Károlyi Miklós.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal:</p> <p>Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.</p> <p>Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.</p>
---	--	--

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Közteleken.

1900. május 30. d. u. 5 ó. Országos törzskönyvi bizottság ülése.
1900. június 6. d. u. 4 ó. Egyesületi tanács ülése.
1900. június 7. d. u. 4 ó. AZ OMGE. igazgató-választmányának ülése.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” igazgató-választmányának

1900. évi június hó 7-én (csütörtökön) d. u. 4 órákor a „Köztelek” tartandó üléseire.

Főtárgyak:

1. Mult ülés jegyzőkönyvének bemutatása.
2. Két hitelesítő tag kiküldése.
3. Tagsági ügyek.
4. Meghalt tagok bejelentése.
5. Új tagok felvétele.
6. Jövő évi költségvetés megállapítása.
7. Mult évi vagyonmérleg bemutatása.
8. Mult évi költség-jövedelem-száma bemutatása.
9. Igazgató javaslatja a könyvkiadóvállalat lezámolására iránt.
10. Igazgató javaslatja a „Kis Tükrök” előlege és a „Köztelek” régi kiadószámlájának törése iránt.
11. Hasonlóképp a könyvkészletek egy számlán való elszámolására.
12. Igazgató javaslatja az egyesület kebelében egy mezőgazdasági ipari szakosztály létesítése tárgyában.
13. Építési bizottság jelentése a Köztelek építése tárgyában.
14. Esetleg beérkező ügyek.

Gróf Desseffy. Aurél,
elnök.

Meghívó

Az Országos Törzskönyvelő Bizottságnak f. évi május hó 30-án, szerdán, délután 5 órákor a Közteleken tartandó üléseire.

Főtárgyak:

1. Új tenyészállatok felvétele.
2. A földmívelési miniszterium válsága az állami tenyészetek orsz. törzskönyvelése tárgyában.

Kostyán Ferenc s. k.,
elnök.

Nemzetközi kapálógép-verseny.

Az OMGE., úgyis mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének központja, és a Nyitraudmogyey gazdasági egyesület által rendezendő nemzetközi fogatos kapálógép-verseny május hó 31-én tartatik meg Tótmegyeren.

A versenyen részt vesz 6 drb, különböző szerkezetű, egytagú és 5 drb, különböző szerkezetű, többtagú fogatos kapáló-gép.

A verseny d. e. 9 órákor kezdődik. Vonatok egy Budapest, mint Pozsony felől kellő számban közelednek. A versenyért közvetlenül a vasutállomás mellett fekszik.

Felkérjük az érdeklődő gazdalközségeket, hogy a versenyen minél tömegesebben résztvevni sziveskedjenek.

A rendező-bizottság.

Gazdasági munkás- és cseléd-szolgálatpénztár.

A gazdasági munkás- és cselédbiztosítás ügyében Darányi földmívelésügyi miniszter tudvalevőleg törvényjavaslatot dolgoztatott ki, melyet általánosságban már e helyen is említettük. Az újabb fontosabb kérdésekben

gyakorolt, igen helyes szokás szerint azonban a miniszter a javaslat végleges szövegzése előtt ankétet hívott egybe s itt a közélet figyelmére méltó tényezőinek alkalmat nyújtott arra, hogy a javaslatához hozzájáruljanak.

Ekként a miniszter a kiváltképpen hivatott érdeklődőkkel előzetesen megállapodván a szükséges korrekciókban, elejét vette annak, hogy kisebb jelentőségű nézeteltérések széleskörű vitát provokáljanak a képviselőházban, a dolog lényegének a rovására.

Az ankét retortáján keresztül nem törvényjavaslattervezet most jelent meg abban a formájában, amelyben az a törvényhozás elé kerülni fog s rögön örömmel konstatáljuk, hogy a javaslaton végrehajtott változtatások a kivitel részletkérdéseire nézve felmerült leglényesebb aggályokat leszerelték, úgy, hogy most már a munkábiztosításnak jelen alakban előterjesztett tervezetét osztatlan rokonszenvvel fogadjhatjuk azt font, mint alant.

A tervezet egy „Országos gazdasági munkás- és cselédszolgálatpénztár” szervezést veszi célzába, amelynek feladatait tagjait egyelőre részesíteni. Tag voltaként minden gazdasági család s e tekintetben a tervezett intézmény szorosan véve kötelező jellegű. Fakultatív természete a tagok minőségében jut kifejezésre. Van ugyanis rendes tag, még pedig ezek az élvezendő kedvezményeik szerint két csoportba tartoznak. Az első csoportbeliek heti 10 fillért, a második csoportbeliek heti 11 fillért fizetnek tagsági díjként. Van azután rendkívüli tag, akinek évi tagsági díja egy korona. Miután azonban a munkaadó minden gazdasági (külső) családja után 120 fillért fizetni tartozik, eszerint a javaslat törvény-erőre emelésével azonnal tagjává válik a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE, BUDAPEST, V. ker., ALKOTMÁNY-UTCA 31. SZÁM.

A V. Vermorel világhírű

„Eclair” peronospora fecakendőknek

„La Torpille” kénporozó- és

„Excelsior” szénkéngéző gépeknek

kizárólagos magyarországi képviselője.

la. auggi Rézgálicz

la. sublimált Kénpor

és mindennemű szőlővédekezési eszközök és anyagok bevásárlási forrása.

Ajánlunk a csaplégyi időnyro mindennemű

kenőcsöket kőszeneket

olajokat ponyvákat

és zsákokat

legelőszórág minőségben.

Dr. Aschenbrandt-féle bordói és rézkénpor

pénztárnak minden gazdasági cseléd, mert már a munkának 120 filléréig megváltja cselédje javára a rendkívüli tagok jogait. Ebben nyilvánvaló az intézmény kötelező volta, hogy t. i. a munkaadó bizonyos kedvezményeket munkása számára megváltani tartozik; a feltétlenség a munkás irányában áll fenn, akinek tetszésétől függ, hogy tovább menő kedvezményeket is biztosítson magának a rendes tagsági díjak befizetése révén. A munkás szabadon hagyása, midőn saját jóváhírlót van szó, szemben a munkaadó megköltésével: ez a bizonyára ritka alkalmú megköltés a javaslattal, mely a magyar birtokos közönség erkölcsi belátását fogja dicsejteni. A birtokos valódi atyai szerepet töltne be ebben az intézményben s igen fontos juttatás a javaslathoz, hogy ezt a szerepet kifejezően juttatni törekszik már a pénztár szervezésében is. Ezen ügyét szerint ugyan s alapító tag lehet mindaz, aki egyszer s mindenkorra legalább 50 koronát befizet. Ez két-ségtelenül egyenesen a birtokosokra czélzó, akiknek az alapítókhoz megillető jogoknál fogva törnyik az intézmény vezetésére s általában ez a pont lehetősé teszi, hogy a gazda a sohasem rokonszenves, mert adatterhesülű fillérek befizetése helyett, jó indulatát az úgy iránt önkéntes hozzájárulásban nyilvánítsa.

Aki a tagsági díjat esedékességéig be nem fizeti, elveszti jogait, de egy éven belül újból jelentkezhet és a törles előtt befizetett díjak javára számíttatnak. A lehetőségig viszik tehát az abbeli gondoskodást, hogy a munkás egyszer befizetett filléréit el ne vesztse. Kizárható a tagok közül a büntött miatt elítélt s ami igen indokolt pótlás, az is, aki az állami vagy társadalmi rend ellen kihágást követ el. A jelen szociális mozgalmak időjében jelentőségessé válhatik ez az intézkedés, mert a munkás, mielőtt a felforgató eszmék lejtőjére lépne, számolni fog azzal, hogy rá nézve értékes köteleket szakítak ketté. Kizárható kárpolitás nélkül a kivándorló is s ez lesz az első modern törvényes intézkedés, mely a kivándorlás szomorú mozgalmára reagál.

Nézünk most, mit kap a tag a díjbefizetés ellenében.

1. Baleset esetén ingyen gyógykezelik; időleges munkaképtelenség esetén, legfeljebb 50 napig, napi egy korona segélyt kap.
2. Baleset miatti rokkantság esetében legfeljebb 60 napig egy koronát, azontul ha vonként legfeljebb tíz korona segélyt kap. Ezek a „legfeljebb” s a „legalább” körülhatárolás kifejezések, azért nehezen elkerülhetők, mert a segélyezésnél a munkaképtelenség mérve jön számba, itt tehát a vezetők belátásának kell adni bizonyos latitűdöt, de mégis jó volna ez tenni a minimum megköltésével.
3. Baleset miatti halál esetében az elhalt családja egys-ersmindenkora 400 korona segélyt kap. Ha családja nem marad, a helyett 100 korona temetési segélyt fizet a pénztár.
4. Rokkantság esetében havonként legkevesebb 10 koronát kap.
5. 65-ik életévének elérésekor — jogai épségben hagyásával — 100 koronát kap.
6. Halál esetén, ha már 5 évig tag volt, 200 K., ha 10 évig, 250 K., ha 15 évig, 270 K. segélyt kap családja. Ha család nélkül marad,

a pénztár 200 K. temetési segélyt ad. Itt sem értjük, miért kell magasabb temetési költség emennek, mint aki baleset miatt halt el?

Mindket kapják a rendes, első csoportbeli tagok, heti 20 fillérért. A második csoportbeli tagok, heti 11 fillérért, ugyanezen szabály szerint segélyeztetnek, csak hogy a 4., 5. és 6. pontban megállapított segélyösszegeknél csak a felét kapják. A rendkívüli tagok, ide értvén azokat is, akikért csak a munkaadó fizet, csak az 1., 2., 4. és 5. pontokban megállapított segélyeket igényelhetik.

A tag halála esetén kizsgálattandó segély fele az özvegyet s fele — fejenként egyenlő részben — a gyermekeket illeti. Ha özvegy nem marad, az egész a gyermekekre esik és fordítva. A családnak járó segély hagyaték jellegével nem bír és végrehajtás alá nem vonható, csak, ha a házastársat vagy a gyermekeket illető tartás miatt intéztetik végrehajtás. A pénztár nem fizet, ha a baleset szándékosság vagy részesség által idézteletti elő vagy ha a halál a külföldön, vagy gyárban, bányában, katonaságnál állott be.

Igazán szembottnók a cseléky díjbefizetések ellenében nyújtandó kedvezmények, a milyennek ily alapon nem ígérhetne semmiféle magánvállalkozás. De hát ne feledjük, hogy ennek az intézménynek a fenntartásához az állam és a birtokos osztály is hozzájárul. Az állami hozzájárulás összege évi 100.000 koronában van megállapítva. Hát ez fölötté cseléky, mikor humanitárius és szociális ténen egy korszaks intézmény megalakításáról van szó. Szinte csodálkozunk kell azon, hogy míg ezer millió költségvetésünk zig-zugában közvetlen hasznu s mindenesetre vitatható vállalkozásokra és feladatokra milliókat fedeshtünk fel, addig ily közdörök, hatására, hasznára nézve minden vitán felül álló országos intézmény támogatására nem kíván többet áldozni a kormány egy angol tellér árával. Jelentékenyen fel kell emelni az állami hozzájárulást, hisz itt millió és millió ember biztosításáról van szó, ami végre is százzor inkább közterhet képezhet, mint egy hal, palota s több eféle, bár magában véve hasznos kulturális befektetés.

A pénztár bevételének másik s legjelentékenyebb része a munkaadó hozzájárulásból áll, akik minden esedő után 120 fillért tartoznak fizetni. Az eredeti tervezet szerint pótadók alakjában vetették volna ki ez a hozzájárulási összeget, arányában az egyenes adónak. Miután az elvileg a földadó fímelésével lett volna egyenlő, az anket tiltakozott ellene és méltán, mert azt már csak nem kívánhatják a gazdalközönségtől, hogy mikor évek hosszu sora óta érnek a magas földadó túrheltelenség mellett, ugyanekor annak bármely alakban és bármely czim alatt való felémelésébe belemenjen. Az eredeti terv helyett a korona hozzájárulási összeget ajánlottak fel minden esedő után. Most már ha tudjuk azt, hogy sverrel a koronás hozzájárulással a pénztár jelenlegyene több bevételhez jut, mint a mennyisége a pótadó révén jutott volna, ugy valójában meglegő, hogy a miniszter mégis 120 fillérre emelje fel a hozzájárulást. Ennek a felfelől való alkunak annál kevesebb az indokoltága, mert a pénztár által ígert kedvezmények az eredeti

tervezethez képest nem változtak; magyarázatra szorul tehát, hogy ha nem ad tőbbet, miért lép fel mégis sokszorosra fokozódott igényekkel a munkaadókkal szemben? Reméljük, hogy a földmivéltésügyi miniszter s nehezen megadható magyarázat helyett inkább egy tolvinnással az egy koronás takarékt állíttatja be, azt tapasztalván épen a hozzájárulás lényeges változtatásából, hogy a számítás meg-tűri a korrigálást.

A munkaadó hozzájárulásával bizonyos, kézzelfogható előnyökre is szert tesz. Mert ha cseléky baleset miatt munkaképtelenné válik, orvosoltatni és 60 napig napi egy korona segélyben részesíteni tartozik ugyan, de ezt megéri neki a pénztár; kivételt képez, ha a baleset a munkaadó hibájából következett be, akkor nem térítik meg a költséget. Általában tehát baleset esetén a munkának elkerülhetlen segélyezése még sem a gazdára hárul, mint eddig járult.

A pénztár szervezete az igazgatóságból és a helyi bizottságból áll. Az igazgatóságba négy tagot a miniszter nevez ki, négyet a helyi bizottságok választanak, négyet pedig az alapító tagok. A intézmény vezetésében itt van kijelölve a birtokos osztályt megillető szerepök. Az igazgatóság ügykezelését a kormány fellegyeli. A vidéki szervezetet a helyi bizottságok alkotják. Helyi bizottságot alakítanak mindenütt ott, ahol a pénztárnak legalább 50 tagja van s a bizottság 12 tagból áll. Négy tagot a községi képviselő-többsélet választ az adófeletők közül, négyet a munkaadók, négyet a pénztár tagjai. A tervezet tehát a munkaadózáradat mindenit, mint olyan tényezővel számol, amelyet az intézmény vezetése feladata első sorban illet meg. Miért is az egy igen szép patríkáris természetű érintkezés tért jövel ki a gazda és cseléky között. A helyi bizottságban szavazati joggal bír bíró, orvos, kúrgyám s ami fontos újítás, a községi hitelszövetkezet elnöke is. Ahol a helyi bizottság nem alakítható, ott ennek feladatait a községi előjáróság végzi.

Ezekben ismertettük röviden a törvényjavaslat főbb intézkedéseit. Az anket folyamán a kivétel illett differenciák ily szerencsésen kiegyenlültek, hogy most már a részletekre nézve felmerülő nézeteltérések sem vesélyeztetik a javaslat kiérdemelt, jó fogadtatását. Csak a hozzájárulási kérdése lehet fogópontja a vitának, de ezen még könnyű segíteni.

Üdvözöljük Darányi minisztert nemcsak a javaslatért, de az összegegyeztetésnek azért a jóindulatú s bölcs munkájátért is, amelyet azon utólag végzetett s kívánjuk, hogy a tervebe vett szép intézmény sikerein szive mielőbb gyönyörködhessek. B. B.

NÖVEZTETÉSTERMELÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

A dohány ápolása és gondozása.

I. Kapálás és tilligetés.

Sohogy sem tudom helyesebben egyes gazdáknak ama nézetét, hogy a dohány megmunkálása nem olyan fontos, mint annak későbbi kezelése. Vagyis a dohánynak a paj-

A tej zsirtartalma a tejelési időszak alatt nem egyenlő. Legzsirosabb a tej a fejesidény első és utolsó hónapjában. Az első hónap eltelével a zsirtartalom csökkeni fog a legzsirosaggyobb a második hó végén, a harmadik elején, amikor a zsirtartalom ímét emelkedni kezd s fokozódik az elapasztásig. Az utolsó hónapban legalább is olyan magas a zsirtartalom, mint az első hónapban, de sőt igen gyakran jóval magasabb is. Ez idő alatt különben a tej szárazanyaga is változik s a tejelési időszak vége felé rendszeren mennyiségileg fokozódik.

is fokozódik s egy-két napon át több is lesz, mint volt előzőleg.

A borjú elválasztása — bár csak rövid ideig tartó, de igen hátrányos befolyással van a tej mennyiségére és minőségére. A *Hiltcher* kísérleténél pl. az egyik tehén naponta 7 kg. tejet adott, amelynek zsirtartalma 4,5% körül ingadozott; a borjú elválasztása utáni első fejesnél csak 1,7 kg. tejet adott, amelyben csupán 0,45% zsír volt; másnap reggel adott ugyan már 5,9 kg. tejet, de ebben is csak 0,72% zsír volt. Ellenben a következő 24 órában már a rendesnél is nagyobb mennyi-

zsirtartalma 3,88%, este fejetett 151 liter, zsirtartalma 3,50% volt. A zsirtartalombeli különbség tehát olyan jelentékeny, hogy a nagyobb mennyiségű reggeli tej összes zsirtartalmát a kevesebb mennyiségű déli vagy esteli tej zsirtartalmára sokszor fölül, vagyis tehát a kevesebb mennyiségű déli vagy esteli tejben több a zsír összes mennyisége, mint a reggeli tejben, amely megfigyelésből tehát azon következtetés vonható le, hogy az a *gazda*, a *ki tejszövetkezeteknek szállít tejet, soha se szállítsa a reggeli tejet külön*, mert ha esetleg ennek zsirtartalma után állapítják meg a

68. ábra. J.-N.-K.-Szolnok vármegyei gazd. egyesület közlegelő-telepe. I. számú ménes. Egyszerű csikók.

A istállólatot tekintve, legzsirosaggyobb a tej rendszeren októberben, amikor a szaraz takarmányozás veszi kezdetét; ritkábban szeptemberben vagy novemberben; a többi hónapokban — feltételezve egyenlő takarmányozást — a zsirtartalom nem igen szokott jelentékenyebben ingadozni. A legelőtől legelőbb esetben fokozódik hat a zsír mennyisége, de sokszor semmi változást sem okoz a zsirtartalomban s csupán a mennyiséget fokozza. A zsirtartalom feltűnő csökkenése nagyobb mennyiségű repalével s takarmányozás elérésére tapasztalható.

Közvetlenül az elzúlás előtt nyert tej gyakran kesernyés ízű, minőségileg pedig roppant változó; az esetek felérésében a

ségű tejet adott 5,0% zsírral. Ha nem is éppen ilyen nagy mérvű, de hasonló volt a többi észlelt tehénemél is a zsír apadásá, ami azonban szintén csak 24 óráig tartott s az ezen idő alatt hiányzó zsirmennyiség visszapótlott a következő 24 órában.

Felülte már most, hogy egy tehénesét állal valamely tejszövetkezet részére szállított tej zsirtartalma igen akkor határozaták meg, a mikor sok a fajtat, sok a borjától igen átválogatott tehén, akkor az a tehénesét nem sok pénzért fog látni azon tejmennyiségért, melyek az épen meghatározott zsirtartalom alapján fognak kifizetni.

Különség van a tej minőségében aszerint is, amint reggel, délien vagy este fejetett az

üzetendő egységért, akkor nagyon is rövidre jut. Természetesen kétszeri fejes mellett kisebb másként áll a dolog, de még ez esetben is többnyire jobb az esteli tej a reggelinei. És pedig annál jobb, mennél rövidebb az idő a reggeli és esteli fejes között s mennél hosszabb az esteli és reggeli fejes között. De sőt még akkor is jobb valamivel az esteli tej, ha a két fejes között teljesen egyforma az időköz; úgy látszik, hogy éjjel a pihenés ideje alatt a zsirelválasztás némileg lanyhábban történik, márszét pedig, hogy nappal a fokozottabb anyagcsere s a mozgás a test vizének nagyobb mennyiségbeni elválasztását eredményezve, a tej is sűrűbbé válik. A reggeli tej csak nyáron lehet jobb, ha reggel nagyon korán, este pe-

69. ábra. J.-N.-K.-Szolnok vármegyei gazd. egyesület közlegelő-telepe. II. számú ménes. Két éves csikók.

zsirtartalom hirtelen lesüllyed 20%, sőt 10% alá, felérésben pedig hirtelen 5–8%-ra emelkedik. Rendszeren azon tehének teje lesz nagy-mértékben zsirszegényű, amelyek általában véve sem zsirusd s azoknál emelkedik a zsirtartalom, amelyek különben is igen jó tejet adnak.

A fajtató tehén tejenek zsirtartalma is csökken, sokszor egészen 1%-ra leesik, sőt a tej mennyisége is apad ilyenkor, ellenben a fajsúly jelentékenyen emelkedik. Ez az állapot azonban rendszeren csak egy, legfeljebb két napig tart, majd a mennyiség s a zsirtartalom

Általánosn elterjedt nézet, hogy a reggeli tej a legjobb, pedig *háromszori fejes mellett a reggeli tej mindenesetre sokkalta gyengébb minőségű, mint akár a déli, akár az esti. Háromszori fejes esetén legtöbb tejet reggel ad a tehén, kevesebbet délien, ugyanannyit vagy még kevesebbet este; a tej zsirtartalma azonban épen fordított arányban van. A déli tej többnyire 1%-al zsirusdabb a reggelinei, az esti tej — ha kevesebb a délinél — nem kevesebb zsirusdabb. Egy nagyobb tehéneszetben pl. fejetett reggel 324 liter tej, zsirtartalma 2,82% volt, délien fejetett 94 liter,*

dig nagyon későn fejtették s így az esteli és reggeli fejes közötti rövidebb az idő, mint a reggeli és esti közötti.

A fejes kivétel is tudvalevőleg igen nagy befolyással van a tej mennyiségére és minőségére, azért pedig, mert fejes közben a tej szilárd alkotórészei fokozottabban mérven választanak el, ugyanynya, hogy a fejes kezdetén állított tej hig, nagyon kevés zsirt tartalmaz, ellenben a fejes végén kifejtett tej egészen sűrű és igen zsirusd. Mennél tökéletesebb tehát a kifejes, annál nagyobb mennyiségű és zsirusdabb leend a tej. Egy idevonatkozó kísérle-

tem alkalmával az először kifejt 100 köbcenten találtak 0.52% zsírt, az utójárà kifejt 50 köbcenten ellenben 8.11%-ot.

Befolyással van a tej mennyiségére és zsírszagra a telen kora (a tejelei képessége is. *Hitecher* kísérletei és adatai e tekintetben a következőket bizonyítják.

A tej mennyisége fokozódik, minősége javul 6—7 éves korig. Legkevesebb s legjavengőbb minőségű tejet adnak a legfiatalabb tehének. A 6—7 éves korban túl a tehéneknek e tekintetben magartatása igen változó, többnyire azonban apad a mennyiség, apad némi-

Ezen kísérletekből egybehangzóan azt tűnik ki, hogy háromszori fejéssel körülbelül 6 $\frac{1}{2}$ —7%*kal* több tejet s 6 $\frac{1}{2}$ —7%*centtel* nagyobb zsírmennyiséget lehet nyerni, mint kétszeri fejéssel. A kísérletre használt tehének legnagyobb része nem is 8, hanem 10 órai időközökbeni fejésnél adta a legnagyobb mennyiségű tejet. Ha ezzel szemben figyelembe vesszük azt, hogy háromszori fejés mellett a tehéneket alig lehet legelőre jártni, hogy a háromszori fejés több munkával jár, tehát több pénzbe is kerül, aligha fogunk arra az álláspontra helyezkedni, hogy a háromszori

eltűntse, de hovatovább az utóbbi évtizedben odajutottunk, hogy az egyes szűk esordjáratásokon kívül, közlegelő egyáltalában nincsen. Ha tehát mezőgazdasági kultúránk fejlődött is s a szántóföld sok esetben értékes területtel gyarapodott, bekövetkezett azon állapot, hogy ezen vidék nélkülözhetetlen szarvasmarhaállománya, a legszebben virágzó magyar fajta tenyészt, rohamos hanyatlásnak indult s a lótenyésztés fejlesztése érdekében létesített országos intézkedések következtében pedig a kisgazdaközönség körében is örvendős haladásnak indult lótenyésztés épen a legelők híján

70. ábra. J.-N.-K.-Szolnok vármegyei gazd. egyesület közlegelő telepe. III. számú művel. Három éves csikók.

leg a zsír és szárazanyagmennyiség is. A legbővebben tejele tehének teje többnyire a legzsírszegényebb is, ezzel szemben azonban rendszer nem a legkevesebb tejet adók teje a legzsírszubb, amennyiben a legjobb tejet sokszor a közepesen tejele adják. E tekintetben szabályt felállítani nem lehet s valószínűnek látszik, hogy a bőven tejele teje azért is zsírszegényebb, mint a közepesen tejele, mert a jól roszult tejele rendszeren egyformán takarmányoztatnak, holott a bőven tejele is jobb minőségű tejet adna, ha megfelelően jobb- vagy nagyobb mennyiségű takarmányt kapna.

Nagyon fontos végül azon kérdés eldöntése, hogy a naponta kétszeri — illetve

fejés előnyösebb a kétszeresenél, sőt a gümőkór itása szempontjából nyáron át a szarvasmarhának legelőn kell tartózkodni s így a déli fejs lehetősége jóformán ki van zárva. Telen ellenben, mikor a tejeleméket amogy is magasabb áron lehet értékesíteni, háromszori fejés lesz indokolt.

Mindazok, amiket itt elmondtam, látszólag csekélységek, mégis alkalmasak arra, hogy következetes végrehajtással, a tehénészet tejelelőpességét, a teje összetételét folytonosan javítsuk. Foglalkoznunk kell e kérdésekkel annyival is inkább, mert a nagyobb tehénészet rendszeren fő bevételét forrást képezik a gazdaságoknak s így valóban nem lényegtelen dolog oda hatni, hogy ezen bővételnek

kelő mérvet nem ölheter, sőt itt-ott ez is hanyatlani kezdett.

Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegye gazdasági egyesülete korán felismerve ekként állattenyésztésünk legfőbb két ágára nehezősulyos állapotokat, régebb idő óta tervei, hogy e hátrányokon megfelelő közlegelőtelepek létesítése által segítsen s bár a közlegelőtelepek létesítése napról-napra szükségesebbé vált; így czébra alkalmas legelőterületek híján sürgős utanjárás daczára a kérdés még sem volt hamarosan megoldható.

Utóbb azonban, a kir. közalapítványi uradalmak a megyében fekvő cseegi pusztájának bérlete lejárva, a gazdasági egyesület egyik alelnöke: Kenéz Zoltán indítványára

71. ábra. J.-N.-K.-Szolnok vármegyei gazd. egyesület közlegelő telepe. Üstő-gulya. Egy és két éves úszók.

háromszori fejés minő befolyással a tej mennyiségére és minőségére. Eddig meglehetősen az a nézet van elterjedve, hogy háromszori fejéssel 20%*kal* több tej nyerhető s így a háromszori fejés javára oly nagy volna a különbség, hogy valóban bár volna csak kétszer és nem háromszor fejteni. A mult év folyamán azonban egyrészt általam, másrészt két németországi szakember által igen nagy-szabású s véghetetlenül pontos kísérletek eszközöltek czirányban, amely kísérletek egybehangzó eredménye megdönteni látszik azon hitet, hogy a háromszori fejés oly nagyon is előnyös.

minő nagyobb hányadát képezze a telta jövedelem.

Jász-nagy-kun-szolnok vármegyei gazdasági egyesület közlegelőtelepe.

A legelő területek felosztása és ekeálvételre az Alföldön mind nagyobb mérvet öltvén, a legelők Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegyében is annyira megfogynak, hogy a néhány évtized előtt még országsszerte híres jászági és nagy-kunsági magyar gulyák s ménesek

fogamzott meg azon terv, hogy a csikólegelő az alapítványtól hasonlókébe veendő alkalmas területen létesítessek. A gazdasági egyesület készséggel magátva levén az indítványt, többszörös helyszíni szemlék alapján ismételtlen meggyőződve arról, hogy az cseegi pusztá egyrésze egy talajminősége, fekvése, mint egyéb előnyeivel fogva közlegelő-telep létesítésére feltétlenül alkalmas; s közel 1000 hold kiterjedésű bértelepre ajánlatot tett. Nem könnyű feladat volt a nagyszámú tagokból álló testületet egy odállítani, hogy a szokásos bérleti rendszer viszonyai között, a szigorú bérleti feltételek betartása tekintetében is tel-

jes biztosítékot nyújtva, egyes ajánlkozval szemben előnyre részesüljön. De dr. gróf Almásy Imre egyesületi elnök utánjárása a földművelésügyi miniszter jóakarata támogatásával, sikerrel keresztülvitte, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter a megjelölt szabályos versenytárgyaláson a gazdasági egyesületet másokkal szemben teljes méltánylással részesítse. A bértelep ekként 12 évre haszonbérbe vételén, az folyó év tavaszán rendelkezések átadtak.

A bértelep egyelőre, míg a terület továbbfejleszhető lesz, mintegy 400 darab 1, 2 és 3 éves cseré és körülbelül 100 darab 1, 2 és 3 éves hasz bologatásra rendeztetett be, ennek és bírák kizárásával. E tekintetben szükségesnek találom röviden megemlíteni, hogy a gazdasági egyesület, oklva a hasonló letelepések hiányán, minden szükséges intézkedést megtett, hogy a letelepő hajtott tenyésztállatok okserző gondozása és helyes fejlődése; kivételül besoroztatás, minden körülmények között földhözjáró biztossá tassa. Ennek fogva a közel 1000 holdnyi területből, több mint 150 holdon mesterséges takarmány termeltek, hogy hosszas szárazságok beálltával a jószágok rendszeres takarmányozásban részesíthetők legyenek. Gondoskodva van tovább megfelelő csúsz- és gyalaszínrekl, állandó bővíző kútról is.

A legelőtelep hitvárosa első sorban a kisgazdák kezében levő állattenyésztés fejlesztése s ennőlfogva a legelőbőr, dacára a telep okserző és költséges berendezésének, igen alacsony vannak megállapítva.

Hogy pedig a kelő rend és egészségügyi intézkedések szigoruan betarthatók legyenek, a gazdasági egyesület a legelő- és állattenyésztésről választott 4 tagú kezelő bizottság, mely egyszerűsített a telep berendezését is eszközölte, részletes letelepítési szabályzatot dolgozott ki.

E szerint csakis magyar fajta üszök és az állatorvos által megvizsgált s egészségeseznek tartott jószágok hajthatók legelőre, hol kor szerint elkülvitve, külön rémszekesben grávkában kerülhetnek. A telepen levő jószágok egészségi állapota, hetenként kétszer állatorvosilag megvizsgáltatik.

A közlegetőleg költségvetése 14000 koronán felüli összegben állapított meg. Mely összegből letelepítési díjak czímén csak 12000 korona folyik be s a hiány fedezetéről a gazdasági egyesület gondoskodik.

Hogy mennyire nagy szükség van a várnegyben ezen közlegetőre, bizonyítja azon körülmény, hogy a megnyitás előtt már az első évben 315 kisgazda által több mint 700 drb csikó jelentetett be; de a megállapított létszám miatt ezen bejelentésből 300 drb nem volt elfogadható.

A legelőtelep megnyitása május 1 én igen szép ünneppel kezdődött, melyen gróf Almásy Imre elnök és Lippich Gusztáv főispánon kívül a megye gazdákönoságának színezőjára részt vett.

Ez alkalomból négy sikerült fényképfelvétel közlünk a közlegető-telepről, (68—71 ábra) amelyek a közlegető ménesét és szülygályát mutatják be.

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Bevezető: Nagy Gyula.

A cukorrépa betegségei.

I.

A cukorrépatartalommal már több éven át foglalkoztam s arra a tapasztalatra jöttem, hogy minden esetben újabb s újabb betegségek állnak szemben. A cukorrépa kétségtelenül azon mivelői növényeink közé

sorolandó, melyek a legtöbb növényi parazita támadásának vannak alávetve; ehhez járul még, hogy a cukorrépaknak állati elensége is sok van, melyek óriási károkat okozván, a természet évről-évre megsemmisítéssel nyergeltek. A cukorrépa tovább a talaj megművelésénél ismét a legkevésbé is ellenálló, mert az időjárás iránt fölértékérzékeny, mert ez az előzőek által okozott károk elterjedéséhez nagymértékben hozzá járul.

A felelyt ér a különösen széleselyű időjárás folytán nagyon sokféle okozó telemes károkat a répatartalommal foglalkozó gazdáknak a cukorrépa tovább a talaj megművelésénél ismét a legkevésbé is ellenálló, mert az időjárás iránt fölértékérzékeny, mert ez az előzőek által okozott károk elterjedéséhez nagymértékben hozzá járul.

A répatartalommal foglalkozó gazdáknek a cukorrépa tovább a talaj megművelésénél ismét a legkevésbé is ellenálló, mert az időjárás iránt fölértékérzékeny, mert ez az előzőek által okozott károk elterjedéséhez nagymértékben hozzá járul.

Ezen péntek nagyon hasonlít a répalével folto betegségre is (Cercospora beticola). Egy adatításom azt állítja, hogy a burgonya varasodása azonos a cukor- és takarmányrépa varasodásával.

Ezen betegségek csirái azt hiszem, hogy éveik el lehetnek a talajban, amit czentul figyelemmel fogok kísérni.

Ezen betegség állótalaj nélkül először felsőmagyarországi répában mutatkozott; a betegségnek kevés volt kifejlődése a répa felőlközésénél a grának semmi feltételemet nem tapasztaltak, mely ellenben az etetésnél ezen répa az állatnál hasmenést idézett elő.

Mindazáltal nagy elővigyázatra van szükség, különösen a vetésforgás tekintetében, mivel ezen betegség igen jelentékeny károkat okozhat, mult évben ezen bajt Magyarországon a déli részében, ugyiszent Horvátországban is tapasztaltam.

A répalével folto betegséget szintén egy penész okoz, a *Cercospora beticola*, Sacc. nemhez tartozik, mely egy a levél felső, mint alsó oldalán többé-kevésbé körkula vagy elliptikus foltokat okoz, 0,1—1,35 cm. átmérővel. Ezen betegségről eddigleg nem igen hallottam, hogy valahol nagyobb károkat okozott volna.

A mult évben Erdélyben találtam egy 18 holdas takarmányrépa-táblát, mely egészen megvolt támadva. A levél színén a folto halványbarnás, fehérszürke, a levél fonákán világos hamusürke folto volt s a foltokat mindkét oldalán keskeny, barnás biborvörös vagy olajbarna szegély környezte.

En úgy tapasztaltam, hogy ezen betegség nedves években nagyobb kiterjedést nyerhet s azért olyan veszélyes mint első ítéletem — a répatartalommal foglalkozó képest — június végén vagy július elején, a folto, parányi voltak miatt, könnyen elkerülők a gazda figyelmét kivált ha azt nem is ismerjük; e miatt a baj gyorsan terjed, a levelek elhalnak és lehullanak, ezáltal az érett és csiraképes spórák a talajba jutnak s ez az oka, hogy a következő évben, ha a föltbe újabb répat

vetünk, a baj kijul és pusztító működését tovább folytatja.

Ez okból a betegség elhárítása — vagy legalább korlátozása a leveleket amennyire csak a répa ártalmán nélkül lehetőséges, sürgetően el kell történnie. A levelek eltávolítása körül semmi esetre sem járhat a répa néved, mert csak a beteg leveleket kell leszedni, melyek a répának már semmilyépen sem lehetnek hasznára. Azonban ajánlatom, azon földek, hol a betegség mutatkozott, pár évig egyáltalán répat nem termelni.

A gyökérlök (Rhizoctonia violacea) szintén egy parazitikus betegség, melyet már régóta ismerünk, így a takarmány- és a cukorrépa. A betegség először az oldalgyökerekben és a gyökérlök legalsó részén mutatkozott violaszínű vagy feketésbarna foltkban nyilvánul, e folto azután mindinkább terjednek, míg végül az egész répat bevonják. Ahol a folto mutatkozik, a répának sejtjeitve ezáltal mindig barna s az ugynevezett nedves rothadás meg áit. Az ilyen módon megfertőzött répa teljesen elvész, mert biztosan elrotthat. A répa levelei gyakran még akkor is épek, ha a betegség már elég nagymérvű. Górcső alatt nézve, a gyökérlök egymásra fonódó, egyenlőtlen vastagságú, többé-kevésbé görbült, többnyire osztott mycelium-szállalok áll, melyek sürű szövete képeznek és szelvények gyökérszállakat melyen belteresszik a répa húsába, máltal a növény tönkretűstását eredményezik.

Ezen betegség 1848, ében nagymértékben lépett fel Békés-, Bihar- és J.-N.-K. Szolnokmegyében, hol jelentékeny károkat okozott.

A betegség korlátozására vonatkozólag azt ajánlatom, hogy a beteg répákat gondosan válogassuk ki; az egészséges részeket fölvetethetjük, a beteg részeket azonban nem szabad sem a komposztba, sem a trágyára hordani, mert ez a betegség terjedéséhez hozzájárulhatna. Legbiztosabb volna a beteg részeket elégni, de ez nagyon nehezen menne; ehelyett a trágya-vevremen oly mértékben kell megrothasztani, hogy ennek folytán a mycelium elpusztuljon.

Mint hogy a Rhizoctonia a lucernában, burgonyán és murokrépa is előléphet, három év előtt nem táncos a beteg répaföldre újra répat ültetni.

Mult évi cukorrépatartalmán egy újabb betegséget vettem észre. A répán vörösbarna folto voltak, melyek azt kétféle egészen el is léptek; ezen bevonatot többnyire könnyű szerrel el lehetett távolítani s alatta az epidermis sem repedések, sem foltokat nem mutatott és a rothadás, a gyökérlök is fölvetkezésménye sem mutatkozott. A répa földelőzása sem okozott frusztrációt.

Ezen bevontó újabb górcsővi vizsgálata violaszínű mycelium-szállakat mutatott, melyek egy kis gömbölyűségben rögzítettek. A penész nem nyomul be a répa húsába s ez az oka, hogy rothadás nem okoz; a penész csak az epidermisben székel, de a répa különös módon megfásul és pedig oly mértékben, hogy csak nagy fáradsággal lehet szétmetezni. Az ilyen répa a földelőzása után igen sok bajt okozhat, így talán fel sem dolgozható, meg kell azonban jegyezni, hogy a répa december hó elején még elég puha volt a földelőzásra, már pedig ez időtájtban a répa a grávkában már vége felé jár s így azt hiszem, hogy az jelentékenyebb kárt és bajt nem okozhat.

Merza Márton.

II.

Azok a betegségek, amelyek a fentebbik cikk írja a *svirothadás* kapcsán leír, Frank kutatói szerint mindannyian egyféle tartanak s okozóik a *Phoma Betae* Frank nevű

gomba, mely azonos a *Phyllotiza tabifica* nevű gombával. A czikrió azon akad fenn, hogy talált rohadó gyökereket, melyek fejen a szilveleek egészének voltak; *Frank* is említi ezt a földön hangulózva egyes földzártaiban a *Phoma Betula* által okozott betegségek sokféle külső képet. (Lásd „*Köztelek*” művelévi 76. számában, az 1410. lapon. A *Phoma Betula*, mint különféle repégeknek okozója” című cikk.)

Azt is ismertet *Frank*, hogy a repa szivára kívül a körülötte elterülő levelek nyelvei megfokotodnak s ez a jelenség lesz bizonyítvánnyá, miről a czikrió azt írja, hogy szivronyadásban szenvedő repák leveleinél egy penész fedezett föl. Megesik ugyanis, hogy a betegség a szivból tana az idősebb levelekre s ezek nyelét átadja meg; de megesik ennek fordítottja is.

A mi a repa varasbetegségét illeti, amerikai tapasztalatok igazolták, hogy a burgonya varasbetegség csakugyan átadódik a cukoré és a takarmányrépa. (Lásd a „*Köztelek*” művelévi 72-79. számában. A burgonya varasbetegség” című cikk.)

A repa levelének foltosbetegségét, mit a *Cercospora beticola* nevével gomba okoz, először 1891-ben volt alkalmam konstataálni a szászorsági czukorgyár által beküldött repáveleleken.

A gyár vezetősége a nevezett év augusztus havában azt írja, hogy ez az eddig ismeretlen betegség egyik abajmegyén (abajszőlőföld) termelőjének természet epulizással fenyegeti; a termelő azt mondja, hogy a foltos levelek bizonyos idő elteltével megsárgulnak és elszáradnak s hogy a betegség jelentkezése óta a repa stagnál.

Frank is említi néhány esét, midőn a *Cercospora beticola* támadása következtében a repa levelete teljesen elszáradt s a termés megcsappant.*)

Mindezenáltal ez a betegség nem tekinthető oly veszélyesnek, mint azt a czikrió írja. Aig va ér és alig va károsító, vagy takarmányföld, ahol a *Cercospora beticola* konstans nem lehetne, még pedig a leg-többször anélkül, hogy a repán a visszamaradó jelei volnaának észlelhetők.

A gőbterítés gombáival (a *Rhizoctonia violaceae*) szemben a czikrió azt ajánlja, hogy azon a földön, amelyen a betegség észleltetik, legalább 3 évig ne termeszték repa. Hogy ugyanaz a növény ne kerüljön gyors egymásutánban valamely táblára, ez olyan általános szabály, melyet nemcsak a különféle paraziták elszaporodásának korlátozása czéljából hanem egyéb okokból is kivánatos tartani. De éppen a betegséggel szemben érdekeseink tartjuk *Frank* következő sorait közölni:

„Többször tapasztaltottam már — habár a dolgot most még megfejtani nem tudjuk — hogy a gyökéris gomba különösen az olyan földeken jelentetik, amelyen a repát először termesztik, míg a repát kétszer, három alkalommal a földön, amelyek a repának megfelelően jól megműkültaknak, a betegség alig, vagy igen ritkán szokott mutatkozni. Így látszik továbbá, hogy a betegség a nedves, nem alagsóvezet, földeken nagyon könnyen kiföldök. Ebből az következik, hogy az olyan repaföldöken, melyeket jól megműkültak, illetve amelyek alagsóvezetettek, a betegségtől nem igen kell tartani.”**)

*) Lásd dr. A. B. *Frank*: *Kampfbuch gegen die Schwämme unserer Feldfrüchte*. Berlin, 1897., s. 124. oldal.

**) Lásd *Frank* említt munkáját a 129. oldalon.

Végül ami az I. czikr végén említett új gyökérbetegséget illeti, valószínű, hogy a czikrió által leirt jelenséget ugyanezt a *Rhizoctonia violaceae* okozza. Itélhetően csak ezt elődönteni nehéz, miert is jól teszi a czikrió, ha jövőre érintkezése lép a „*novári m. kir. vetőmagvizsgáló, növényélel-és kertváni intézmény*”, hol a czukorrépa betegségeinek tanulmányozása nagy arányokban folyik.

Kovavetése.

ÁLLATEGESZÉGÜGY.

Rovatvezető: Dr. Hutya Ferencz.

A szarvasmarhák gümőkórja és a tovaterejedése ellen való védekezés.

Az ember és a hasznos háziállatok között is egyaránt pusztító fertőző betegségek közül nagymértű elterjedéséinel és általa okozott vesztésegek nagyságánál fogva a gümőkór bir a legnagyobb fontossággal.

Az emberi halandóság okai között a tuberkulózis oly félelmetesen előke helyet foglal el, hogy az egész mivel világon igyekezik részint törvényhozás, részint társadalmi uton a pusztító fertőző betegség tovaterejedésének gátat vetni és ilyen uton a halálzási arányt — melynél a gümőkór az őssze halálessék 20%-án szerepel, — a lehetősségig apszintja.

Közegészségügyi törvényeinkben foglalt rendelkezések és ezek támogatására és üdvös hatásának biztosítására megindult örvendétek a nemzeti akció és az utóbbi főtérkép határait azonos szempontból létesíteni szándékoló szanatóriumok és rokon intézmények azonban, csak a gümőkórban beteg embereinknek gondosabb ápolását és megfelelő kezelést célozzak előmozdítani oly módon, hogy a betegség érintkezni kénytelen egyének közvetlen betőzése elkerülhető és a gümőkórnak ember-emberre történő tovaterejedése megakadályozható legyen. A jelzett társadalmi tevékenység tehát a fertőző anyagnak közvetlen tovaterejedését alkalmas módon megakadályozhatja, de e mellett a fertőzésnek más módjára, a melynél a betegség terjesztői a hasznos háziállatok, illetőleg az ezektől nyert tápszerek is különös figyelemmel kell hogy legyenek, mert különben a gümőkór ellen egyelőre bármily széles mederben folytatott küzdelem eredményes meddő. Az állatok gümőkórjának irása, minden egyéb érdekelt elintezve, kizárólag közegészségügyi szempontból is elengedhetetlen teendő, de ezenkívül nemzetgazdasági szempontból is igen melyreható horderő bir és a kérdéssel alaposan foglalkozni állattenyésztésnek érdekében multhatatlan szükség.

Művelés szarvasmarhatenyésztésünkkel a nyugati tájafajta kultiválására történik át és nemcsak a nagyobb gazdaságok tehénestéire, de a kisirtókások is arra törekzenek, hogy évi tejtermelésük minél nagyobb legyen, az ezen célt kiválóan szolgáló fajta importálásával, és ezek után előidőtölti keresztesi produktumok marhaállományaink közé az addig jörfenn ismeretlen vagy gümőkórt is átüllesztik és ez fertőzés útján elterjedés előzárhat különben a nagyobb értéket képviselő állomány nagy részében feltalálható.

A szarvasmarhák gümőkórjának irása már egy évtized előtt is foglalkoztatta főleg a külföldi intéző köreit és a szakvilágot.

A közegészségügyi és közgazdasági szempontból egyaránt fontos célnak megvalósítása csak kevés sikerrel kecsegett, mivel a betegség különösen kezdete szakában — oly jelentékenlen tünetekkel folyik le, hogy felszámolása és ismert vizsgálati módszerek segítségével sok esetben lehetetlen, azokivül a betegség

természe, a fertőzés módjai és az emberi gümőkórhoz való viszonya így is egymással ellentmondó nézetek uralkodtak, úgy hogy a rohamosan fejlődött bakteriologia által végzett előrenző vizsgálatok eredményei kellett megvárni, hogy a követendő eljárás megállapítható legyen.

A gümőkór irásának kérdése nagyobb lendületet vett, midőn Koch Hóbert berlini tanár a tuberkulinnal oly anyagot bocsátott a szakértők rendelkezésére, amely a rejtett gümőkór bármely alakja határozottan fejlesztető.

A tuberkulin, mely a gümőkór okozóinak alkalmas tápanyag hosszabb időn keresztül tartott és magas hőmérsékletű ségelyével előlt besűrített tenyésztése, mindazon anyagokat tartalmazza, a melyeket a betegség okozó fejlődés és anyagcserejéki folyamán termelnek. Koch rámutatott arra, hogy a tuberkulin bizonyos mértékű mennyiségének gümőkórban beteg állatok bőre alá hozatala után a természetes fertőzés útján a szervezetbe jutott és ott letelepedett bakteriumok életműködésére életképes hat, minek következtében a kísérleti állat leshőmérsékletének emelkedés mérével emelkednek az általános általános tünetek is észlelhetők, és ezek összessége adja a tuberkulinreakciót.

Ha ellenben a kísérleti állat szervezetébe gümőkórmentes, a bejuttott anyag a szervezetből ismét kiűzőbböltetik a nélkül, hogy az életműködésének észrevehető változások beállalnak.

A tuberkulin igénybevételével tehát a gümőkór rejtett alakjának felismerése lehetséges volna és a gümőkórelélen védekezés terén nagy jelentőségű segédeszköz rendelkezésre állana.

Koch Hóbert ismertetése alapján 1891. évtől kezdve egész Európában nagyüzemi tuberkulin-oltások történtek; különben Dániában és Németországban véletlenül kiterjedten igénybe és Magyarországon is számos uradalmi állomány tuberkulinoltott.

A kísérleti oltások folyamán már rövid idő alatt megállapították, hogy az esetek bizony százalékaiban, nagyfokú tuberkulózisban, beteg szarvasmarhák reakciója vagy egyáltalán kimaradt, vagy csak oly mértékben mutatkozott, a melyből a jelen volt anyag körönzetani elváltozásokra következtetni alig lehetett.

A reakcióknak gümőkórban betegnek való kimaradása azonban a szemek kiterjedt alkalmazásánál nem gátolható volna, hiszen a kifejezett vizsgálat alapján aránylag könnyen meg volt állapítható és így ezen állatoknak tuberkulin-kezelése tulajdonképpen elkerülhetetlen.

A reakció kimaradása az emittet esetekben olykép kell értelmezni, hogy az előrehaladt gümőkórban beteg állat szervezetében levő bakteriumok már oly mennyiségű tuberkulint termeltek, hogy a müleges uton a szervezetbe vitt tuberkulinmennyisége a bakteriumok életműködésének gyorítására — és így reakció előidézésére — elégtelen.

A további kísérleteknek folyamán különösen *Bovis és Ostberg* tanárok közölteék nyomán mindinkább több oly eset jutott tudomásra, mely szerint a tuberkulin-reakció az emittet kivül ellenkező irányban is töves lehet és helytelen következtésekre adhat okot.

Megállapították ugyanis az, hogy a határozottan reagált állatok néhány százaléka kirtásuk után reagált töves bomlásnak alávetve egészének bizonyult; e töves következtetés, melynek maximális határa 3-5%, tehát olyan állatok kiirtását vonná maga után, a melyek gümőkórtól — legalább körönzetanilag is felismerhető elváltozások alakjában — még mentesek.

Ostberg berlini tanár összeállítása nyomán a töves reakciók száma — mindaddig nyomon előforduló tövedések egybevételével 10-13% között változik.

A kedvezőtlen eredmények — habár a tuberkulizmus mint rejtett gümőkórokozók felismerésére kiválóan alkalmas szernek értékelésével — mint sem von le, — arra utalnak, hogy a tuberkulizmus obligát alkalmazása a gyakorlatban nem volna észszerű, sőt a diagnosztikai tényszerűek való tekintettel esetenként káros lehet.

Habár tehát a tuberkulin, mint a kóros-meg pozitív nem biztosít szer-közvetlenül nem is lesz alkalmazható, a betegségnek rendszeres írtását a közel jövőben még megvalósítani leszünk kénytelenek.

A gümőkórak nagyobb elterjedésére és arra való tekintettel, hogy a bántalomban szenvedő állat — betegség dacára — még hosszú ideig rendelkezésnek megfelelően használható, az írtásnál oly eljárás lesz követendő, amely mellett az érdeket gazdaközönség károsodása a lehetőleg megóvható.

Különösen figyelemre méltatóan e tekintetben *Bony* kóppenhágai tanárnak ama észtelem, mely szerint a gümőkór csak igen ritkán — az általa emittelt nagyszámú eseteknek csupán 1/6-ában vezetüllettel betegség — azaz, hogy a gümőkórban beteg szülőkől származó borjúk, ritka kivételtek eltekintve, egészségesen születnek.

Bony javaslata szerint a gümőkór írtása hatalmas lépéssel halad előre, ha az utódokat a beteg szülőkől szigorúan elkülönítve, külön alapon fenntartott istállóban elhelyezjük, és úgy tartjuk, hogy ezek befertőzésre elkerültessek.

Az állatok táplálása ez okból a születés utáni 2-ik napot kezdve mesterségesen van, főt tejjel felhasználatos törékeny.

Mivel a gümőkór kelteges alakjainak a tuberkulin hatására egészen biztos, a borjúkat elkülönítve után mielőbb tuberkulin-próbának kell alávetni, hogy így a vezetüllettel gümőkórban szenvedő állatok lejelvezthetők és végülit után értékesíthetők legyenek.

Ily kezeléssel melet valószínű, hogy a gümőkór az egyes fertőzött tenyészetek ivadékaiból kiküszöbölve, vagy legalább is tetemesen csökkenteni sikerül.

Bony javaslatainak alkalmazásával a gümőkór fertőzött állatok tenyésztésére tovább is felhasználhatók és az anyaiállatok közül azok, amelyekben a gümőkór klinikailag is felismerhető tünetekben nyilvánul, természetesen a rendszeresen leszen selejtezendők a nélkül, hogy e miatt az utódok számban hirtelen csökkenés állana be.

Szigorú elbánás alá ennek a himivászerek és illetőleg a tőgy gümőkórjában beteg állatok.

Utóbbiak közegészségügyi szempontból is feltétlen selejtezendők, mert ezek — habár a tőgyben csak kevés és csak ismételt vizsgálattal egészen ártalmatlan — tőgyben kitartható gümőkórak gőbbükkel birnak is, az ember egészségre felette veszélyesnek: az ilyen állatok származó tej még igen nagy hígításban is a gümőkór terjedését okozhatja.

A gümőkór írtása érdekében tehát egész állományok tuberkulinkezelése és a reagtált állatok kirtása elkerülendő, az állományok szigorú osztályozása, a tőgy vagy hérc gümőkórjában szenvedő állatoknak — lehetőleg kártalanítás mellett történő kirtása, a borjúk elkülönítése és felnevelése főt tej nyújtásával szintén elégséges célhoz vezető eljárások.

A gümőkórelenes védekezés rendszeres végrehajtásához elengedhetetlen szükséges, hogy a betegség elterjedésére, előfordulására, a tőgygümőkór gyakorlására vonatkozólag megbízható adatok álljanak rendelkezésre.

Mivel a gümőkór az 1888. évi VII. T.-czikkben felsorolt, hivatalból jelentendő állatbetegségek között nem szerepel, eddig a betegség terjedése ellen övintézkedések nem fogantatást; még a gümőkór súlyosabb alakjaiban beteg állatok fertőző anyagait lehetnek, szabad adás-vétel tárgyát képezik a le-

miatt a betegség behurcolása vásárolt állatokkal adag tisztá istállóba könnyen lehetéges volt.

A tőgybeteg állatok sem ennek különös ellenőrzés alá, tejjel vagy a fertőzés lehetőségét kiválóan szolgáló vaj szabadon jut forgalomba és a gümőkórnak az emberek közötti továbbterjedését előmozdítja.

Ezek szabályozása volna tehát a legelső teendő; a tavaszi és egyéb állatvizsgálatokat végző állatorvosok a gümőkór elterjedéséről általában és a tőgygümőkór előfordulásáról igen értékes adatokat szolgáltathatnak.

Rejtett gümőkór esetel a végülit huszonnégy által feltekintetők és bejelentetők közlétségét mellett az ott nyert adatok is alkalmas módon összegyűjthetők.

Mivel a tőgygümőkór írtása emintert közegészségügyi feladat, a beteg állatok kikapcsolása és állami kártalanítás melletti feltétlenül kirtása legelső teendő volna.

A gümőkór továbbterjedésének eljelét megakadályozni *Bony* javaslata szerint feltétlenül kellene kiterjedten alkalmazni és ennek érdekében ezen eljárásnak minél szélesebb körben való ismertetése kívánatos.

A közleményben változatlan emittelt teendőök célirányos alkalmazása az első sorban állattenyésztésünkre és ezenkívül a közegészségügyre felette fontos, fertőző betegség közléseiről illetőleg súlyosabb, a fertőzés továbbterjedését inkább szolgáló alakjai teljes kirtással rendelkezéznének.

Mezey Béla.

VEGYESEK.

Mal számmunk tartalma:		Oldal
Az OMGE. közleményei.	.....	851
Gazdasági munkák és cselel-segélypénztár.	.....	851
Nővértérmelek.		
A dohány ártalmatlanságának gondozása.	.....	852
Állattenyésztés.		
A tej mennyiségét és minőségét befolyásoló körülmények.	.....	853
Jász-nagykun-szolnokvármegyei gazdasági egyesület közlegelő-telepe.	.....	855
Gazdasági növénytan.		
A cukorkrépa betegségei.	.....	856
A cukorkrépa észlelt betegségei.	.....	856
Állategészségügy.		
A szarvasmarhák gümőkórja és a továbbterjedése állati való védekezés.	.....	857
Vegyesek.	.....	858
Kereskedelem, tüzés.	.....	860-361

A m. kir. mezőgazdasági muzeum nyitlmenye a VII. ker. Kerepesi út 72. szám alatt hátköz megtekinthető a hétől és az ünnepek követő napok kivételével:

naponként d. e. 9 órától d. n. 1 óráig.
Hétfő, és az ünnepek követő napokon a muzeum zárva van.

A muzeum látogatása ingyemes.
A legközelebbi villamos-kocsimegállóhely a Kerepesi-utca; a városból jövet VII. ker. Alcsárdorató utca száma, a városba menet VIII. ker. a Kenyermész-utca száma van.

A magyar kir. földtan intézet muzeuma a közönségek általános nyitlasi minden vasárnap és csütörtökön, délután 10-1 óráig.
Más napokon, hétfő és péntek kivételével, délután 10-1 óráig, egy korona személyenkénti belépő díj feltételekkel van tekinthető meg.

Megbízhat. A földmivelségi m. kir. miniszter Págy Sándor határozatával lakott Máramaros vármegye sugatjai. Semetsey Elemér puzsifalusi lakott Békás vármegye Szeghalim. Friborsky Ferencz csernei lakott Trencsen vármegye cacalai és Radványger Armin c. orban lakott Liptó vármegye Liptó-nyári járásra néve a gazdasági tudósait tisztelt bizt. meg.

Támadások az OMGE. ellen. Egy magat közgazdasági közlönynek nevező hetilap héről-hétre új és új czimek és ürügyek alatt a legmégesebb támadásokat és a legsemmenzedtebb váltalomságokat közli az OMGE. és annak működése ellen. Ezekben a támadásokban mégis az a feltűnő, hogy leggyakoribbak és

legkeléredettebbek az OMGE. azon kezdeményezői és intézményei ellen, a melyek a gazdák üzleti érdekeinek a közvetítők kizárásával való közvetlen lebonyolításra szolgálnak s különösen a „Gazdák Biztosító Szövetkezete” az, mely a mérges laposkának a begyét látszik legjobban megfékenni. A váltalón ráfágások, a fertődések és a rosszkaratú hírszélselek ellen korántsem tartjuk szükségesnek a védekezést, mivel azonban a rágalmakból „semper aliquid adhaeret” vagyis akadhadtak olyanok, akik némli részben hitelt adnak ezeknek, elégnék tartjuk köztudomásra hozni azt, amit minden OMGE. tag tud, hogy az emittelt újságot minden tagunknak ingyen küldi meg — nem az OMGE. — hanem az illető lap kiadóhivatala. Nem akarjuk azt feltételezni, hogy egyesületünk tagjainak megrendelése nélkül küldött ezen újság előfizetés majd utólag u. n. „revolverezés” által óhajjuk beszédni, hanem sokkal valószínűbbnek tartjuk, hogy ezen lapot olyan elemek tartják fent, akinek czéljuk az OMGE. megrálgalmazása, amelynek érdekében lapjukat az OMGE. 3000 tagjának ingyen küldik, hogy így lapjuknak, amely különben a nyilvánosság kizárása mellett jelenik meg, tetemes anyagi áldozatokkal ingyen olvasó közönséget szerezzenek. Hogy ilyen nagy anyagi áldozat csakis a mezőgazdasági érdekek ellenségeinek áll érdekében, az egészen nyilvánvaló, épen ezért egyesületünk tagjai nagyon jól tudták mekkora értéket tulajdonítanak a „mezőgazdasági közlöny” ezen őnzetlen védelmezője” czikkjeinek s a magunk részéről fölleségeink tartunk vele szemben minden polémiait és a borsónak a falra dobását.

Szólopermetező és kénfüvő gépek kiállítása Nagyváradon. A Bihar megyei Gazdasági Egyesület a nagyváradi hegyközségi választmányunk együttesen Nagyvárad városának mintaszőlőtelepén f. hó 26. és 27-én versennyel és bemutatással egybekapcsolt sikerült szólopermetező- és kénfüvő-gépekkiállítást tartott, amelynek czélja volt, hogy Nagyvárad vidéki állomásoknak a szólo gombabetegeire ellen alkalmassan bizonyult védekezést és az ennek keresztváltelére szükséges gépeket miközben bemutatása. A rendezőbizottság, amelynek élén *Telegyi József* örsz. képv., a Bihar megyei Gazdasági Egyesület ügyvezető elnöke állott, teljes mértékben az érte azt a szájlat, mert a bár szerény igényekkel fölleltek állítást, úgy a résztvevő kiállítók és bemutatott gépek és anyagok nagy számmal, valamint látogatottságnál fogva az enemű kiállítások legsikerültebbjei közé sorolható. A bírálat-bizottság *Balassa* vincczellérképező igazgató elnöke alatt a gépek bírálatát f. hó 26-án végezte el; 27-én vasárnap reggel nyitlasi meg a kiállítást a közönség számára a kiállítási díszelőnké *Bethly* László Bihar megyei főispánja; a Gazdasági Egyesülettel Országos Szövetségének képviselőiben *Szilassy* Zoltán OMGE. szerkesztő-titkárja volt jelen. Különsen örvendés jelenésnek kell tartanunk azt, hogy a meglejt nagyszámú intelligens gazdaközönség mellett az egyszerű szegénygazdák is sokan tekinthetők meg a kiállítást és a bemutatott gépek működését, jeltl annak, hogy az érmelékének szépen megindult rekonstruáció-

járban a kisebb birtokok is tevékeny részt vesznek. Epen ez az érdeklődés indokolta, hogy a tevékeny Biharmegyei Gazdasági Egyesület ha nem is rendezne a mostanohoz hasonló tágabb körű kiállítását, hanem a legjobbnak ismert néhány permeterzővel az érmeleki közösgéket sorra járná s ott e gépeket bemutatná és a szőlő betegségei ellen alkalmazható védekezési módokat az egyszerű szőlőművelőkkel is megismertetné. A birtokbirozság a következő kiállításoktól ítélt meg:

I. Önműködő permeterzők: Aranyérmert Geitner és Rausch (Budapest), "Automatik" permeterzőjeért. Ezüstermért: Gebhard Rezső (Budapest), "Besnari" permeterzőjeért, Arany János (Székelvölgy), "Herkelev" permeterzőjeért. Bronzérmért Grünfeld János (H.-M. Vasárhely) "Hon" permeterzőjeért. **II. Érvénytelen permeterzők:** Aranyérmert: Veréb István (Debrezenc), "Sugár" permeterzőjeért. Ezüstermért: Hogodits János (Mezőtúr), "Vincellér" permeterzőjeért, Schottola Ernő (Budapest), "Simplex" permeterzőjeért és Király Aajos (Budapest), "Husz-korok" permeterzőjeért. Bronzérmért: Grünfeld János (H.-M. Vasárhely), "Hon" és Békei Lipót (Aszód), "Hazel" permeterzőjeért.

III. Hátí kénporfüvőkend: Aranyérmert: Király Aajos (Budapest), kénporfüvőjeért. Ezüstermért: Geitner és Rausch (Budapest), "Vulkan", Schottola Ernő (Budapest), "Simplex" és Gebhard Rezső (Budapest), "Eole" kénporfüvőjeért. Bronzérmért: Nagy Ignác (Kénerfüvő), "Torgedel" kénporfüvőjeért. **IV. Kézi kénporfüvőkend:** Ezüst érmet nyert: Békei Lipót (Aszód), Hazi és Király Aajos kénporfüvőjeért. Bronzérmért: Király Aajos és Schottola Ernő (Budapest), közös kénporfüvőjükkel.

Kiállási elismerő oklevéllel tüntették ki: Andrányi Károly és fát (Nagyvárad), Kugler Albert és Janky Antal utóda: Kiss Károly (Nagyvárad), anyagok és eszközökért. — Végül Geitner és Rausch czégnak a vinárgyűjtemény bemutatására a bírák bizottság elismerését és köszönetét fejezte ki.

Vetések állása. Buzakészletek és áruk.
A földművelésügyi miniszter hivatalos értesítése szerint május hó második harmadának időjárása általában kedvezően volt az összes vetésekre nézve. Az őszi búza kímélő, de a rozs sokat szenvedett a fagytól s csak közepesen alul termést ígér. A rozsda terjed, az őszi árpa jó közepes. A zab kielégítő. A tengeri szinte sokat szenvedett a fagytól s néhol újból vetettek. Repce fagy- és rovarkárok miatt igen gyenge. Dobhánynak, repának is ártott a fagy, ez utóbbit sok helyen újból vetettek. A terméskültségek tehát általában sorsának a jelentékeny fagyokárok vallanak, de ezek hatását csak június folyamán lehet majd igazsággal megítélni. A toszókerék a legjobbakat reméli, de ebben a körben könnyű reménykedni a hasznos is. Hogy Közép-Európa sovány terméskültséggel nem jutnak kifejezre a buza-pécs megművelésére, az ebben a gyarmati világ nagy buza-készletét szeretik oda állítani. Állítólag az ezidőszori buza-készlet Európában 24,331, Amerikában 27,550, min. összesen tehát 51,881 min.; tehát a múlt évi májusi készletnél mintegy 18 millió min.-val nagyobb. Ellenőrizni persze bajos, hogy ebből a papíro-felajlásból mennyi van meg a valószínűségnek szorban, ez ebben a kivételre semmi esetre sem jut gabona s így a vámvédelemnek a partitási érvényesülési kell. A partitási pedig még jót emelkedhetnek a gabonáknak.

Lóverseny Kis-Jenőn. Seprés és vidéke felvérteletyészöl-szövetkezet Kiszénőn, 1900. évi június hó 29-én József kir. Főherceg jó sorsára vérdíjként az első legitím fővédőversenyeket rendez. A verseny öt futamból áll s általános feltételei a következők: Nevezési zárnapp 1900. június 15-ike este 6 óráig a verseny-titkárnál írásban, mi alkalmakkal az illető hó neve, pontos származása, kora, szine,

nome, születési helye és tenyésztője, valamint a versenyzésnek bejelentendők. Hancsák hercekek 1 1/2 kilogramm engedményben részesülnek. Beírású díjak a nevezéskor beküldendő. Az indultak pénzök a mázsalakos fizetendők. Arad-, csanád-, bihar, vagy kékes-megye lakosnak tekintetik az, a ki legalább folyó év június 1-ike óta állandón nevezett területen lakik. Minden futamból a magyar lovag-szövetkezet szabályi módjával. Futás bemutatás 1900. június 29-én reggel 8 órákor történik. Lakás, istállók, lótap biztosítása és megrendelése czélfából kéretnek a versenyző urak a verseny-titkárhoz (Paikert Henrik, Seprés) idejékorán fordulni.

Permeterző- és kénporfüvő- verseny Sátoralja-Ujhelyben. A zempléni-megyei gazdasági egyesület elnökségének terve tette permeterző- és kénporfüvő-versenye folyó évi május hó 24-én tartatott meg Sátoralja-Ujhelyben Tokaj-megyei szőlőbirtokosainak által érdeklődők mellett. Sajnos, a nagyméretű fagykár sokának kedvét elvette a szőlőben észlelendő védekezési eljárásoktól, ami miatt a bemutatott gépek beszerzésétől a birtokok közötti közösgyelel tartózkodott. A versenyen 8 belföldi és 2 külföldi gyárosnak 10 permeterző gépe és 15 kénporfüvő-gépe volt bemutatva; a bírák-bizottság által a gépeknek szerkezete, anyaga, tartóssága, kezelhetősége, hiányzó vagy eltörtött alkatrészeinek pótlása, működésének eredménye, a gép értékének árának az eladási árral biratott meg. A bírák-bizottság Schottola Ernő budapesti gyáros Simplex rézpermeterzőjét elsőszaltly oklevéllel, Dönek A. budapesti gyáros Herkelev és Király Aajos budapesti gyáros hengermeterzőjét másodikzaltly oklevéllel, Heller Ignác bécsi gyáros Vermorel-féle, Király Aajos budapesti gyáros Hus koronás és Schottola Ernő budapesti gyáros Simplex vaspermeterzőjét elismerő oklevéllel tüntette ki. A bemutatott háti kénporfüvők közül Schottola Ernő budapesti gyáros Simplex kénporfüvőjét elsőszaltly oklevéllel, Heller Ignác budapesti gyáros Torgedel másodikzaltly oklevéllel tüntette ki. Kézi kénporfüvő készületek közül elsőszaltly oklevéllel nyert Király Aajos budapesti gyáros kénporfüvője, elismerő oklevelet nyertek Király Aajos és Schottola Ernő budapesti gyárosok kénporfüvőit.

Transsylvania konzerv-gyár. mint szövetkezet Déván. Ezen vállalat f. hó 20-án gróf Bethlen Miklós főispán elnöklete alatt ténk érdeklődés mellett tartott alkalmi közgyűlést, az az alkalmat elhatározták, az alapzabályokat megállapította, továbbá megválasztotta az igazgatóságot és felügyelő-bizottságot, a mint következők: gróf Bethlen Miklós főispán elnök, gróf Therozacy Miklós or. képviselő elnök, Andrács János bankigazgató, Binder Vilmos orléanos, báró Jóska polgár or. képviselő, Kenderessy Árpád és Lázár László képviselő, Mara László aispán, Menking Frigyes bankigazgató, dr. Mihó János birtokos és bankigazgató, Simon Sándor konzerv-gyártó, Steinmann Frigyes birtokos, Stiene János nagykerekes, Szöllösy Lajos bankigazgató, igazgatóság tagok; báró Bornemisza Tivadar birtokos, Drotfalvi József nagyszabonyi polgár or. Hajduczy József redelt. tanár, dr. Muntean Aurel ügyvéd és báró Popcs Elek or. képviselő felügyelő bizottsági tagok. Jögyezések folyton történhetnek még pedig egyelőre díjmentesen. Egy részégy ára tudvalegileg csak 50 korona, mely bizonyos részletekben befizethető. A gyár működését már az idén kezdi meg.

Téhen- és szőzöllyezés. A tolnamegyei gazdasági egyesület f. hó 9-én kibocsájtott hirdetésében június hó 4-ikére felülvizsgált téhen- és szőzöllyezés határnapja püldészi ünnepekkel való tekintettel június 10-ikére (vasárnap) van elnapolva.

NYILTÉR.*

A jövő vámpolitikája és uj vámtarifánk.

Az Országos Magyar Gazd. Egyesület

vámügyi bizottságának megbízásából irta:

RUBINEK GYULA

az O. M. G. E. ügyvezető titkárja.

Nagy kvart lakó 320 lap.

Ára 10 korona.

Megrendelhető a

„Köztelek“ kiadóhivatalában.

A szőlők védelme a peronospóra ellen.

Nagy veszedelme újra ültetett szőlőnek a peronospóra, mely örökös járatok okoz évenként a védekezésben állatlan magyar termelőknél. A peronospóra ellen a rézgáz-oltatokkal szoktak védekezni. A rézgáz-oltatokkal messzsel kell közömbösíteni, különben elégeti a szőlőt leteleit. Ezt a kellő arányú keverést nehezen tanulnak meg szőlősgazdánk is így esett, hogy sokszor hiába való volt a peronospóra ellen való védekezésük.

A rézgázoltat is országsszerte hamisítva hozták forgalomba így a sok munka mellett nem egyszer hasonlókélti munka miatt kárunk is volt a gazdáknak. Ezeket a bajokat segít a dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“, a mely poralaku szerben a peronospóra ellen való tökéletes védekezés minden kelléke meg van.

A magyar-országi gazdasági akadémián végzett kísérlet szerint kétféle önműködő (csak bele kell övszoritani a vízbe szitálni) a leveleket soha sem porkúli, a levelekre kiténően tapad, az első nem mossa le a jó könnyen, mint a rézgázoltat és mászvevényeket. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“-nak ezen jó tulajdonságai mellett azonnal elnyelje a meg, hogy használati előnyök, mint a rézgázoltat és mászvevények alkalmazása. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban a kg. 80 fillér. Megrendelhető a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ és a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalán Budapestben. Ez utóbbit ingyen küldi meg bárkinek, aki egy levelezőlapot alkalmazza. A dr. Aschenbrandt-féle „bordóipor“ ólomzárolt zsákokban védjeggyel szállítattik. Ára 50 kg zsáokban a kg. 76 fillér; 10 kg zsáokban a kg. 80 fillér; 5 kg zsáokban

Etetési czèlokra

az országos chemical intézet a központi vegykísérleti állomás vegyelmezése alapján,
legjobban ajánlható saját gyártmányu:

rizstakarmánylisztünk

vegyi összetétele:

Zsír	13.74%
Protein	15.40%
N. mentes anyag	47.55%

árpadaránk

vegyi összetétele:

Zsír	6.14%
Protein	12.75%
N. mentes anyag	57.75%

Mintákkal és felvilágosítással szívesen szolgálunk

Hedrich és Strauss „KIRÁLYMALOM“ Budapest.

!!A mezőgazdák figyelmébe!!

Haidekker Sándor

sodronyszövet-, fonat- és kerítés-gyára
Budapesten, VIII., Üllői-ut 48. szám
jutányos áron szállit:

**sodrony-kerítéseket,
magtár-ablakrostélyokat,
szikrafogókat, kavics- és föld-
rostákat, herefejtő- és tok-
lászoló aczélszöveteket gömbölyű
és négyszegletes aczélsodronyból,
választóhengereket**

(Sortircylinder) cséplőgépekbe, valamint régi
hengereknek új sodrony-köpennyel való
ellátását,

**takarmány- és trágyakosa-
rakat, ökörszájkosarakat,**
rostákba való **szitabetéteket** stb. stb.

Pontos és gyors kiszolgálás!

Árjegyzékek ingyen és bérmentve!!

AZ

ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET

felügyelete alatt álló

KÖNYVKIADÓ VÁLLALAT

kiadásában a következő

gazdasági könyvek jelentek meg:

	Műve	költsé
	ft.	kr.
Cselkó és Kossutány <i>Takarmányozástan</i> ...	2.40	3.-
Cserhádi Sándor <i>Talajismeret</i> ...	1.60	
Hilgard-Treitl <i>Szikes talajok</i> ...	.80	1.-
Domokos K. <i>Gazdasági építéset I-ső rész</i>	2.40	
Száhlender Gyula <i>Gazdasági építéset</i>		
<i>II-ik rész</i>	2.60	3.-
Szűts Mihály <i>Mezőgazdasági becsléstan</i> ...	2.60	3.-
Cserhádi Sándor <i>Ökszerű talajmivelés</i> ...	2.60	3.-
Acsádi Jenő <i>Mezőgazdasági Út-, Vasut- és</i>		
<i>Hidépítéset</i> ...	2.60	3.-
Molnár István <i>Gazdasági gyümölcsstermelés</i>	2.-	2.40
Beiwinkler Vilmos <i>Fajbaromfi-tenyésztés</i>	5.-	6.-
Rázsó Imre <i>Czukorrépa-magtenyésztés</i>	7.-	
Dr. Baross János <i>Idegenek birtokbeszerzése</i>	3.-	

Megrendelések az

Orsz. Magy. Gazdasági Egyesület pénztári hivatalához
Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám (Köztelek)
intézendők.

A műveket bérmentve küldjük; s minden megrendelés
után 25% megdíment adunk.

Mc Cormick Harvesting Machine Company.

Chicagoí aratógépgyár.

Kéveköttőaratógép. Marokkráóaratógép.

Fűkaszálógép. Szénagyűjtő-gereblye.

Kaszáalesítő. Kéveköttőszineg.

Nemrég nyitottuk meg Budapesten új üzletünket és azt magunk vezetjük egyene-
sen saját üzemünk szerint. Ezen időnyben szolgálhatunk tiszta manillakötőszineggel,
melyet chicaoí gyárunkban gyártottak.

Képes árjegyzékeket és útmutatókat tessék az alul jelzett címhez fordulni!

Mc Cormick Harvesting Machine Company.

WILLIAM J. STILLMAN, igazgató.

Budapest, V., Váci-ut 38. szám.

A dr. Aschenbrandt-féle

bordói-por

a legbiztosabb, kényelmes kezelési és olcsó ellenszere

a szőlő- és a burgonya

peronosporájának

Ára Budapesten a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” rak-tárában:

50 kg-os zsákokban — — — — — à kg. 76 fill.
 10 kg-os zsákokban — — — — — à kg. 80 „
 5 kg-os zsákokban — — — — — à kg. 80 „

A szőlő első permetezéséhez 1°/₂; második permeté-
 zéséhez 1°/₄—2°/₄; harmadik permetezéséhez 1°/₄—^o/₆-os oldatot
 használjunk. — Egy kat. holdra kell 3 permetezéshez 22—25 kg.
 bordói por, 25—30°/₁₀₀-al kevesebb, mint a tisztá rézgázlétből.
 A port **konyhaszítván** a vízbe szitáljuk és kész az oldat.

A dr. Aschenbrandt-féle

réz-kénpora legbiztosabb, olcsó és a szőlőt egyéb betegségeitől is védel-
mező ellenszere az**oidiummak (tiszharmat).**Ára Budapesten a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete”
raktárában:

50 kg. zsákokban — — — — — à kg. 52 fill.
 10 kg. zsákokban — — — — — à kg. 56 „
 5 kg. zsákokban — — — — — à kg. 56 „

Ahol az 1899-ik évben volt **oidium**, először április
 hóban, a mikor a szőlő hajtás 10—12 cm., **porozunk**; a
 másodszer június hó végén, harmadszor augusztus hóban. —
 Egy kat. holdra kell 3 porozáshoz 15—18 kg. **réz-kénpor**.
**Sokkal kevesebb fogy belőle, mint a közönséges kén-
 porból.**

Az emelkedő rézgáz és kénárak folytán

dr. Aschenbrandt-féle porok fenti árai csak ideig-
 lenesen kötelezők. — Tessék mielőbb a rendelést
 eszközölni, hogy a védekezés időjére a por **kéznél**
 legyen. Elkészít rendelések teljesítéséért nem szávo-
 tolunk, mert a gyártás korlátozott.

Permetező és fújtató gépek:

Vermorel-féle „Eclair” permetező — — — — — 40 kor.
 Vermorel-féle „Torpille” porozógép — — — — — 36 kor.

Megfelelő magyar gyártmányok:

Permetező — — — — — 32 kor.
 Kézi **fújtató** (igen finoman poroz) — — — — — 10 kor.
 Háti **porozó gép** (igen finoman poroz) — — — — — 28 kor.

Az „Aschenbrandt-féle” porok megrendelhetők a vezérképviselő

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél,

BUDAPEST, (Alkotmány-utca 31. szám).

Ezenkívül megrendeléseket elfogadnak:

A „Borászati Lapok” kiadóhivatala,

BUDAPEST (Köztelek)

és a vidéki megbízottak.

A világhírű és hazánkban nagy elterjedtségnek örvendő amerikai
„Deering”-féle fűkaszalógépeket,
marokrakó aratógépeket és
kévekető aratógépeket,
szénagyűjtőgépeket

va minit egészen vasból
és aczébből készült

(Dőrebrlyéket van szerencsés a t.
 gazdaközségnek akként ajánlat, hogy
 hogy minden államtal szállított ilyen gépek
 használatosságáért és jó munkájáért,
 nemkülönbön anyának (jóságáért) el-
 vállalom a felelősséget.

Szükséglet esetén kérem a megrende-
 léseket ezen gépekre nekem már most
 feladni, mivel azokat korlátozott számban
 hozatom Amerikából, megtörténhetne,
 hogy késő rendeléseket legmagobb
 ajánlatomra már nem lennék képes fogva-
 natosítani.

PROPPER SAMU

az amerikai Deering-gyár kiz. képviselője

BUDAPEST, V. Váci-körút 52. szám.
— Arjegyzekekkel és előrendű bizonyítványokkal kívánatra készséggel szolgálók. —Magyar királyi államvasutak.
73851/1900. szhoz.**Hirdetmény.**

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyaival hirdet a Rutta állomáson létező felvételi épület bővítéséhez és átalakításához szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egyrészletgyűjtemény, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához 100000 forinttel Budapestben, a magyar királyi államvasutak igazgatósága magasföldmérési igazgatóságban (VI. Terék-körút 56. szám, III. emelet 14. sz. sz.) és Miskolcon az üzletvezetésig pályafeliratni osztályban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1900. évi június hó 6-án déli 12 óráig nyújthatók be, alulírott igazgatóság építési főosztályánál (VI. Terék-körút 56. sz. em. 10. a.)

Az ajánlatok egy koronás, az ajánlat mellékletei ívmentes 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és kövélveztől felirattal nyújthatók be: „Ajánlat a Rutta felvételi épület bővítésére és átalakítására.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vételti.
 Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1900. évi június hó 5-én déli 12 óráig 4400. sz. négyzetméteres Korona hűtőszekrény leendő le a magyar királyi államvasutak főpénztárával (VI. Andrássy-út 75. szám földszin) akár készpénzben, akár állami letétre alkalmas értékpapirokban.

A bontáspénztől szóló letétgegy az ajánlatban nem csatolandó.
 Az értékpapírt a legutóbb jelezett árfolyam szerint számítatnak, de név-
 értéken feltől számitatása nem vételének.

Csak idejében benyújtott irattal ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.
 Posta útján beküldött ajánlatok és bántáspénzek főtérvezényi árszándók fel.
 Budapest, 1900. évi május hóban. Az igazgatóság.

(Utányomást nem dijarunk.)

Eladó állatok. Gróf Zichy János ur nagy-lángi uradalomban tenyésze-
rírány változtatás következtében eladásra kerül**42 drb magyar tehén és 36 drb üsző,**

a következő évjáratokból:

1 db öreg tehén			
2 „ 892-beli tehén	13	„ 897 „ üsző	
7 „ 893 „ „	7	„ 898 „ „	
9 „ 894 „ „	16	„ 899 „ „	
6 „ 895 „ „			
17 db 896 „ „			

Eladó továbbá vérszen átment

12 db öreg (fecskehasu) mangalica kan	
10 „ „ „ emse	
25 „ süldő „ „ kan	
20 „ „ „ emse	

Megkeresések

központi felügyelői hivatalhoz

Nagy-Láng, Fejérm. intézendők.

Haszonbérleti hirdetés.

Néhai Mattyasovszky Lipót örökösei tulajdonát képező Bars vármegyében, Néver és Belád községek határában fekvő birtokai f. é. október hó 1-től tízenkét egymásutáni évre haszonbérleti adatnak:

643 hold 346	□1	szántóföld,
35	„	132 „ rét,
24	„	1005 „ legelő,
13	„	530 „ kert,
1	„	szőlő,
0	„	1168 „ beltelek, utak, stb.

720 hold 790 □1, 1200 □3lével számítva.

Két majorral, kavicsolt országút mellett a bars-taszári, Vagy a zsitva-ujfalusi h. é. vasúti állomástól 8—9 km.-nyli távolságban. Néveren egyemeletes, 18 szobás kastélyval, parkkal és gyümölcsösvel.

Bérelni szándékozók felhívatnak, hogy zárt ajánlataikat a felajánlott haszonbér 10%-ának, mint bántanpénznek csatolással

f. év június hó 15-ig

alulírotthoz küldjék be, hol a haszonbérletre vonatkozó részletes feltételek is megtudhatók.

Kelt Néveren, u. posta Nagy-Herestény, 1900. május hó 19-én.

őv. Mattyasovszky Lipótné, k. k.

955

Magy. kir. Államvasutak.
Igazgatóság.

Hirdetmény.

(Mérseklét árú körutazási jegyek Bécéből a magas Tátrába.)

A m. kir. Államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint az 1899. évi május hó 1-től szeptember hó 30-ig, Bécéből a magas Tátrába és onnan Budapestre át Bécébe való utazásra kiadandó külön körutazási jegyek érvénytartama az eddigi 30 napról 45 napra hosszabbítható meg és megengedték, hogy ezen körutazási jegyekkel az utazás Poprád-Felkőrd Dobsinán át vagy viszon! — a vasúton való utazás megszakítása mellett — folytatódhat legyen.

Ezen jegyek az I. osztályban 60, a II. osztályban 40 korona áron a szab. osztrák-magyar Államvasutaké és a Ferdinánd császári északi vasúti bécsi állomásán, továbbá ugyancsak Bécsben a Thon, Cook & Son, Schenker és Társa és Nagel & Wortmann magán jegyárúsiót iródnában, valamint a m. kir. Államvasutak bécsi menedzser iródnájában (Kartnerring) kaphatók, a halom a szükséges egyéb felvilágosítások is megadhatók.

Budapest, 1900. május 11. szám.

As igazgatóság.

(Utánny. nem díjaztatik.)

Méltóságos Báró Orszay Andor ur újszászi uradalma-
ban (vasúti állomás Újszász, Pestmegye)

34 darab 1/4 éves fehér gőndör szőrű faj kocza
darabja 60 korona.

20 darab 5 hónapos fehér gőndör szőrű faj kocza
darabja 40 korona.

18 darab 5 hónapos fehér gőndör szőrű faj kan
darabja 40 korona.

2 darab 2 1/2 éves Korstein testvéreiktől vett faj kan
darabja 00 korona.

a sertés tonyésztes felhagyása folytán eladó.

A sertések vészmentesek; megtekinthetők a tóspéri majorban Újszász állomástól 1/4 órányira. — Felvilágosítást ad Göböljárás majorban Péka Lajos tisztartató.

955

Ló-eladás.

Gróf Berchtold Lipótné, szül. gróf Királyi Ferdinánd
6 Mellsőtaga árpádhalmi angol félvér méneséből származott

2 db 4 éves kanca, apja: „Betyár“	ang. telivér
2 „ „ herét, apja: „Betyár“	„ „
1 „ „ kanca, apja: „Millerjung“	„ „
4 „ „ herét, apja: „Fritz Frederick“	„ „
1 „ „ herét, apja: „Fenyerek“	„ „

Összesen: **11 db 4 éves csikó eladó.**

Szíves megkeresések

az uradalmi tisztartóshoz

Árpádhalom, u. p. Orosháza intéződésk. 851

Magy. kir. Államvasutak igazgatósága.
6949/900. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. Államvasutak budapesti északi főműhelyében levő munkás vendéglőnek (kantinnak) és a hozzá tartozó vendéglőhelyeknek 1900. évi gazdaság 1-1-től számítottól öt évre leendő bérbevétele czennel nyilvános pályázattal hirdetik. Az említt műhelyben körülbelül 1500 munkás dolgozik; a vendéglő-helyiség a magy. kir. Államvasutak részéről el van látva a legszükségesebb berendezési tárgyakkal.

A feltételek a pályázati határidő lejártig naponta 8—2 óráig az igazgatóság vezértekintésében (Vl. Andrássy-ut 75. sz. I. emelet) és a m. á. v. északi főműhelyének főnökségénél (Kobányai-ut) díjtalanul áttekinthők vagy posta útján is megszerezhetők.

Az ajánlatok lepecsételve és „Ajánlat a 05040/900. számhoz budapesti északi főműhelyi vendéglő bérletére 1900. évi június hó 30-ánál déli 12 óráig a magy. kir. Államvasutak vezértekintésének adatainak át, vagy oda posta útján kell eljuttatni.

Az ajánlathoz ajánlattevő a feltételek egy példányát kellően kitöltve csatolni tartozik.

A csatolt feltételek ajánlattevő által két tann előttemzése mellett irandók alá (s ajánlattevő az ajánlatban ezt is tartozik kijelenteni, hogy a feltételeket ismeri.) és mindenben megadja.

Bánatpénzül a felajánlott bérösszegnek legalább 10%-a készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1900. évi június hó 19-énél déli 6 óráig a magy. kir. Államvasutak főpénztárnál letétendő. Az ajánlatban ennek megjelölése a leíró-jegy számadat kitöltése mellett megemlíthető, de a leíró-jegy nem csatolandó.

Nem kellően kiállított vagy olyan ajánlatok, melyek a kitűzött határidő lejéte után érkeznek vagy végre azok, melyekre néve a bánatpénz nem tétendő el, figyelembe nem vétetnek.

Minden ajánlattevő ajánlatával a pályázat eldöntéséig kötelezettségben marad. A magy. kir. Államvasutak igazgatósága azonban fenntartja magának azt a jogot, hogy az ajánlattevők közt minden megörzítés nélkül tetszése szerint szabadon választhasson, esetleg újabb ajánlati tárgyat is hirdethessen.

Budapest, 1900. május hó 16-én.

As igazgatóság.

Kapható

egész éven át **legelső rendű fiatal**
nehéz

erdélyi igás ökör

Papp Antalnál,
Szemesujvárt.

A készlet egész éven át állandóan
500—1000 darab.

909

KAINIT

nyagban és kicsinyben.

Megrendelhető az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkári hivatalánál (Budapest Köstelek).

A r a k :

nyagban wagon-rakományonként á Leopoldsdall-Staffurt, ömlesztett állapotban 108 frt, zsáokban szállítva 130 frt. A vasúti szállítási költség a különböző távolságra rendeltetési állomások szerint 130—140 frt közötti váltakozik.

Kicsinyben mm.-ként zsákkal együtt budapesti rakományból egyséletesi tagok részére 2 frt 80 kr., nem tagoknak 3 frt.

A megrendeléssel egyidejűleg a kaimit árát egyesítetük pénz-tárház beküldeni kérjük, a szállítási költségek a kildemény átvételénél ézetendők.

Kérlek az 15 mászó 60 mászó... 4 mászó, felírói beiktatás... 10 mászó beiktatás 20 mászó beiktatás.

KIS HIRDETÉSEK

Csak megjelölt és a megjelöltet tartalmazó... 74530/C.L.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyeknél válszra szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.

Intéző

Működő igazgatóval... 1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Szerény

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Szegény

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Segéd

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Lonka Árnia úr

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Megjárt

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Tejgazdász

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

ÁLLÁS KERESŐK.

A gróf Esterházy-féle esküvői főidőmives-iskolát... 1000 Ft. Éves fizetés.

Mezőgazdasági

szeszgyári... 1000 Ft. Éves fizetés.

Iskola

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Gazdálkodó

szeszgyári... 1000 Ft. Éves fizetés.

Számartó

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Főidőmives

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Egy

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Főidőmives-iskolát

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

24 éves

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Építész

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Intelligens

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Közéleti

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Gazdasági

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

ÁLLATOK.

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

növendék ökor

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Klein-Spitzer

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Eladó

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Eredeti Rambouillet kosok

157 mindenkor nagyobb mennyiségben... gróf Herberstein Albert

uradalmi igazgatóságánál Strleik, Bernvároszág.

Szt.-Bernthélyi kosok... gróf Herberstein Albert

34 ár

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Rambouillet Precoc

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

tenyészkosok

jutányos ár eladó. Uradalmi igazgatóság

Eladó

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

VEGYESK

Petrolmotor... 1000 Ft. Éves fizetés.

Fimagyvak

legjobbmal... 1000 Ft. Éves fizetés.

Radvaner és Rónal

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

gyártóüzem

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Erdői birtok!!!

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Eladó

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Kötelek

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Keresek

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

BLADUNK

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

TAKARÓ

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

PONYVÁKAT,

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

TERMENY

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

ZSÁKOT

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Repeze, árpa, buza

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Kötelek

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Hirdetmény

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Téj

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Vásárlók

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Ájánok

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Sulni-port

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

1-rendű kökök

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Kéu-port

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Egy éves

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Idogek

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Dr. Bara János

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

BUDAPEST,

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Hirdetmény

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Téj

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

M. kir. Államvasutak

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Hirdetmény

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

M. kir. Államvasutak

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Hirdetmény

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

M. kir. Államvasutak

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Hirdetmény

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Idogek

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Dr. Bara János

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

BUDAPEST,

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Hirdetmény

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Téj

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Idogek

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

Idogek

1000 Ft. Éves fizetés... 1000 Ft. Éves fizetés.

